

GOD WIL HET!

DOOR

J. Verhagen Jr.

UITGAVE

VAN DEN

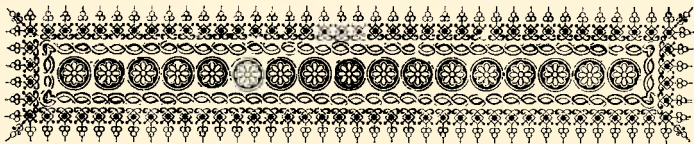
FLAKESCHEN BOEKHANDEL

TE

MIDDELHARNIS.

PSALM 33 : 9.

H et brieschend paard moet eindelijk sneven,
Hoe snel het draav' in 't oorlogsveld;
't Kan niemand d' overwinning geven;
Zijn groote sterkte baat geen held.
Neen, de HEER der heeren
Doet ons triomfeeren ;
Hij, geducht in macht,
Slaat elk gunstig gade,
Die op zijn genade
In benauwdheid wacht.

HET heilige land, waar de Heere geboren was, waar Hij geleefd, geleerd en wonderen verricht had, waar Hij, aan een kruishout genageld, den geest gaf, waar Hij het leven hernam en zich aan zijne jongeren vertoonde, vanwaar Hij opvoer ten hemel, waar bijna alle steden, dorpen en vlekken aan Hem herinneren, was in de macht van de vijanden des Heeren: de Turken.

Dat land werd, toen het Christendom het Heidenom verdrong, aanhoudend door Christenen bezocht. Niet alleen rijken, met een aantal dienaren, trokken naar Palestina; ook armen, die het grootste gedeelte der reis te voet moesten afleggen en bedelende in hun onderhoud voorzagen, wilden zoo gaarne de plaatsen zien, waar hun Heiland geboren was, geleefd had, gestorven, opgestaan en ten hemel gevaren was.

Eeuwen lang liet men de menschen, die bij duizenden jaarlijks het heilige land en vooral Jeruzalem bezochten, vrij komen en gaan.

Toen was het land in de macht der Arabieren.

Het werd hun echter door de Turken ontnomen; en van toen af moesten zij, die Palestina's grond bezochten, veel betalen, om plaatsen, die aan den Heiland her-

innerden, te kunnen bereiken. Dikwijls werden de rijken beroofd van alles, wat zij bij zich hadden; als zij zich verdedigden, werden zij gedood. Vele arme Christenen, die niets hadden, om het den roovers te geven, werden als slaaf verkocht of ook neergesabeld.

De Christenen waren volgens het beweren der Mohammedanen niets meer dan honden. Of zij een Christen of een hond doodsloegen, was voor hen gelijk.

Een arme man, die klein van persoon was en dacht, dat hij van de menschen verwijderd, den Heere beter kon dienen, had ook het heilige land bezocht en daar gezien, wat de Christenen te lijden hadden.

De naam van dien man was Peter; hij was geboren te Amiëns en werd daarom Peter van Amiëns, of om zijne afzondering Peter de Kluizenaar genoemd.

In Europa teruggekeerd, begaf hij zich naar Rome, vertelde aan paus Urbanus II, wat hij gezien en ondervonden had, en wekte hem op, Palestina aan de ongelooovigen te ontnemen.

De paus dacht rijpelijk over zijn voorstel na en besloot toen, allen, die het zwaard konden dragen, op te roepen, om het heilige land te hernemen.

In de maand November van het jaar 1095 was eene groote schare mannen en vrouwen uit alle

standen der maatschappij op het marktplein te Clermont samengekomen.

De groote kerk was te klein, om de onafzienbare menigte te bevatten; daarom had men het marktplein tot plaats van bijeenkomst gekozen en daarop een spreekgestoelte getimmerd.

Niemand anders dan paus Urbanus II zou dat beklimmen en spreken over eene zaak, die ieder Christen aanging.

Geen wonder dus, dat zoovelen uit alle oorden gekomen waren en men, toen de paus het getimmerde besteeg en met de hand wenkte, met schier ingehouden adem luisterde naar de woorden, die het hoofd der kerk sprak.

Des pausen toespraak was boeiend en belangrijk, dat was op aller gelaat te lezen; daarvan getuigden de gebalde vuisten en fonkelende oogen der menigte. Hij verplaatste zijne hoorders naar Palestina. Met levendige kleuren schilderde hij het lot van hen, die na eene vermoeiende reis het heilige land betraden, om te bidden op de plaatsen, waar de Heere geboren werd, leed en stierf; maar ook, hoe Zijne vijanden, die het land beheerschten, de pelgrims beroofden en vermoordden.

„Laten wij ons opmaken” — zoo besloot de paus zijne rede — „en de ongeloovigen verslaan, opdat de geloovige bedevaartgangers van de dwingelandij der Mohammedanen worden verlost.”

„Ja!” antwoordde de menigte en het: „Wij gaan, God wil het!” daverde door de lucht.

„Amen! Ja, God wil het!” riep ook Urbanus; „welaan, neemt het teeken des kruises en hecht het op borst of schouder; zoo doet gij naar 's Heilands woord: „Die achter mij wil komen, neme zijn kruis op en volge mij. Bedenkt, dat de strijd, dien gij aanvaardt, een heilige strijd is.”

Nogmaals weerklonk: „God wil het!” uit duizenden monden door de lucht, en daarmede was de oorlog verklaard aan hen, die bezitters waren van den aan allen dierbaren grond.

Het geroep „God wil het!” werd weldra overal, zelfs in de meest verwijderde plaatsen, gehoord en overal ontmoette men mannen met een rood kruis op den rechterschouder ten teeken, dat zij zich tot den heiligen krijg verbonden hadden.

Peter van Amiëns had gezorgd, dat de kreet, die op de markt te Clermont werd geuit, alom weerklank vond. Gezeten op een muilezel, trok hij van stad tot stad, van dorp tot dorp, van vlek tot vlek, overal tot den heiligen oorlog opwekkende en in 's pausen naam ieder, die uittrok, volkomen vergeving van zonden belovende.

Geen wonder dus, dat niet alleen vele edelen kasteel of burcht, vele landlieden ploegenakker verlieten, om ten strijde te trekken, maar dat ook vele booswichten het kruis op den schouder hechtten, om vergeving van zonden te bekomen.

De lente van 1096 was voor de afreis bepaald.

Een leger, dat meer dan een half millioen strijders telde, stond gereed.

Maar Peter kon zoo lang niet wachten.

Met honderd duizend man ging hij vóór dien tijd op marsch. Hij zelf in zijne monnikspij, met een groot kruis in de hand en een gordel om de lendenen, trok vooruit. Aan verzorging van zijn leger dacht hij niet. Zijne soldaten konden voor het meere deel niet met wapenen omgaan en velen waren zoo dom, dat zij elke stad, die op een heuvel of berg gebouwd was, voor Jeruzalem aanzagen.

Van zulk een leger kon weinig verwacht worden.

Daar het toch zijn dagelijksch onderhoud moest hebben en niets bezat, plunderde en roofde het. Natuurlijk lieten de inwoners der landen, die zij doortrokken dat niet toe, maar grepen de wapenen; vooral de Bulgaren versloegen een groot gedeelte van de kruisvaarders. Anderen weer vermoordden de Israëlieten, die zij tegenkwamen, roofden hunne bezittingen en staken hunne woonplaatsen in brand. Dat was oorzaak, dat weer een leger tegen hen op trok en duizenden versloeg. Kortom, Peter keerde met slechts drie duizend man terug.

Zij, die niet met Peter waren uitgetrokken, togen onder leiding van den Hertog van Neder-Lotharingen, Godfried van Bouillon, op weg. In de landen, die zij doortrokken, voegden zich andere kleinere en groote legers bij hen. Niet minder dan zeshonderd duizend mannen, waaronder honderd duizend ruiters, werden

met schepen over de Middlellandsche zee gezet en togen vol moed naar Palestina.

Onbeschrijfelijk zijn de tegenspoeden, waarmede het leger te kampen had. De brandende zon, onuitstaanbare dorst, honger en vermoeienis deden velen op den weg neerzigen en sterven. Ook het zwaard der Turken doodde honderden. Eindelijk staan de overgeblevenen voor Antiochie; na vele bloedige verliezen nemen zij het in onder het geroep: „God wil het!” Vandaar wordt de tocht naar Jeruzalem voortgezet. Bethlehem en Emmaus worden ingenomen en weldra staan de kruisvaarders in Jeruzalems nabijheid. Van het groote leger zijn slechts twintig duizend voetknechten en vijftien duizend ruiters overgebleven.

Toen zij de stad zagen, vielen allen op hunne knieën en hun spalmgezang, afgewisseld door den wapenkreet: „God wil het!” weerklonk door de lucht en werd door duizenden echo's weerkaatst. Ieder wenschte, zoo spoedig mogelijk als overwinnaar Jeruzalem binnen te gaan.

Doch met Jeruzalems verdedigers was niet te spotten. Zestig duizend mannen hadden het zwaard gegrepen en hunne werktuigen waren uitstekend.

De belegering vangt aan. Misleid door de voorstellingen van een kluizenaar, bestormt men de muren, zonder dat de noodige gereedschappen gereed zijn. De kruisvaarders worden met groot verlies afgeslagen en moeten het aanzien, dat op de muren de kruisvanen worden onteerd en bespot.

Andermaal wordt de bestorming beproefd. De 14de Juli is daartoe aangewezen. Den dag te voren wordt er gevast en gebeden. De doelmatige werktuigen zijn nu ook gereed. Men heeft onder meer drie torens gemaakt. Ieder is drie verdiepingen hoog, de eerste verdieping is bestemd tot berging van de lieden, die de torens moeten besturen, de tweede en derde voor de strijders, die den aanval moeten doen. De drie rollende vestingen steken boven de muren der belegerde stad uit, terwijl aan hare spits eene valbrug kleppert, die op het eerste teeken op de borstwering kan nedergelaten worden, en zoo een weg verschaffen, om de vesting binnen te dringen.

Deze gevaarten worden op verschillende plaatsen in de nabijheid der stad geplaatst, geweldige steenen worden met werktuigen naar de strijders op de muren geworpen; beneden wordt door de belegeraars met zware balken tegen de muren gerammeld. Hun schild houden zij boven het hoofd, om niet door de steenen, die van de muren worden geworpen, te worden gekwetst. De aanval is woedend.

Doch de tegenstand niet minder. Pijlen, werpschichten, brandende spietsen, kokende olie en zoo veel andere moordtuigen richten onder de kruisvaarders eene groote slachting aan.

De nachtelijke duisternis maakt een einde aan het gevecht.

Nauwelijks wordt den 15en Juli het eerste morgenrood aan den hemel gezien, of de storm en de verdediging beginnen opnieuw en worden met ge-

lijke woede als den vorigen dag voortgezet. Lang is de uitslag twijfelachtig. De torens worden nader en nader naar de muren geschoven. Een regen van vlamrende spietsen wordt in de stad geworpen en veroorzaakt een hevigen brand in de stroozakken en wolbalen, die de achterste binnenmuren der stad bedekken. Een hevige wind wakkert de vlammen aan en weldra zijn de verdedigers rondom door vlammen omgeven. De toren, waarop Godfried zich bevindt, is zoo dicht genaderd, dat de valbrug kan worden nedergelaten. Zij ploft neder op den muur en de moedige opperbevelhebber is de eerste, die met het zwaard in de vuist er over henen stuift en iederen vijand neder-sabelt, die hem in den weg treedt. Zijn voorbeeld wordt door zijne wapenbroeders gevolgd, de verdedigers wijken en vluchten en de kruisvaarders zijn meester van Jeruzalem.

Vreeselijk is, hetgeen volgt.

De kruisvaarders, getergd door den langen weerstand en het bespotten van hunne banieren, schijnen alle menschelijk gevoel te hebben afgelegd. Niemand schenken zij genade. Kinderen noch grijsaards, vrouwen noch mannen worden gespaard. De Mohammedanen, ziende, dat zij geen lijfsbehoud van deze Christenen te wachten hebben, verspreiden zich in de huizen en straten, versterken de tempels en strijden met de woede der wanhoop. Doch zij worden uit elken schuilhoek verdreven en vermoord. Het bloed der verslagenen, dat de straten

bedekt, reikt tot aan de knieën der paarden. Niet minder dan veertig duizend Arabieren en Joden worden omgebracht.

En toen de stad uitgemoord was, werd het van bloed druipende zwaard in de scheede gestoken; wadende door het bloed der verslagenen en trappende over lijken en stervenden, bezocht men de spelonk, waar Jezus lichaam drie dagen gerust heeft. Daar knielden zij neder, die zoo even als met duivellen-woede waren beziel en hunne naasten vermoorden; zij baden tot Hem, die zijn leven voor zijne vijanden gaf, die, toen Hij aan het kruis werd genageld, voor zijne vijanden bad.

Godfried ging nog verder. Hij ontgespte zijn zwaard, dat weinige minuten geleden, de schedels van onschuldige kinderen en grijsaards kliefde, en legde dat op het graf, den Heere dankende voor de overwinning.

Weinige uren later plasten die bidders, door priesters voorgegaan, barrevoets en met ongedekten hoofden door het bloed der gesneuvelden en vermoorden.

Het doel van hun tocht was de Calvariaberg, waar de Heere gekruisigd was.

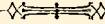
Op den weg daarheen zongen zij de psalmen, die wij „*boetpsalmen*” noemen.

Gij weet wel, welke psalmen dat zijn.

Zoo niet, sla dan uw psalmboekje eens open.

Achter de psalmen en eenige gezangen leest gij: „Aanwijzing van eenige psalmen, enz.

En als gij voortgaat, vindt gij: „Boetpsalmen: 6, 25, 32, 38, 51, 130, 143.”

Welnu, die psalmen werden gezongen door Godfried, de priesters en krijgslieden. En toen zij ter plaatse waren, waar de Heiland gestorven was, hieven zij een lofied aan.

Godfried werd door het leger tot koning van Jeruzalem uitgeroepen, maar hij weigerde die eer en zeide: „Waar mijn Heiland eene doornenkroon droeg, wil ik geene gouden koningskroon dragen!”

Hij nam den titel aan „Beschermer van het heilige graf” en droeg dien, tot hij stierf den 10 Juli 1100.

Zijn broeder Boudewijn, die hem opvolgde, nam de koningskroon wel aan en liet zich koning van Jeruzalem noemen.

Mij dunkt, als gij dit gelezen hebt en men vraagt u: „Zou de Heere het gebed van de kruisridders verhoord hebben? Zouden de boetpsalmen, die zij zongen, gemeend zijn geweest? Waren zij, die ze zongen, met dezelfde gevoelens bezielde, als de dichters, die ze schreven?” dan zal uw antwoord zijn: Neen!

En toch moet gij allen kruisridders zijn; gij moet de kruisbanier plaatsen, waar ze nog niet wappert. „God wil het!” moet uwe leuze zijn.

Als gij aan de woorden „God wil het!” denkt, dan zult gij niet verzuimen, uwe vriendjes en vriendinnetjes op te wekken, met u de zondagsschool te bezoeken; aan kinderen, die gij hoort vloeken, te zeggen: „Doet het niet meer, maar bidt, dat de Heere u be-

keere." Dan zult gij een arm bedelkind bij de hand nemen, en al zijt gij rijk gekleed, u niet schamen, het mede te nemen naar de plaatsen, waar men vertelt of predikt, dat de Heiland gekomen is, om ook armen zalig te maken. Wordt gij dan bespot door uwe vriendjes of vriendinnetjes, de gedachte: „God wil het!" zal u bezielen; en de spot, de lach en de smaad zullen u tot eere zijn.

Lezers en lezeressen! wat nu nog in de macht van den vorst der duisternis is, moet worden herwonnen.

God wil het!

Vele kinderen kennen den Naam niet, die lieflijk door de wolken ruischt.

Maakt ze met dien Naam bekend en brengt ze onder de kruisbanier.

God wil het.

Weinige jaren, nadat Godfried Jeruzalem ingenomen en daar zooveel menschen vermoord had, werd de stad weer door de Mohammedanen veroverd.

Den 3den October 1187 trokken zij onder het gejuich: „Allah is groot, God is groot!" Jeruzalems poorten binnen en namen opnieuw de stad in bezit, waarin zooveel bloed van vrienden en vijanden was vergoten.

De naam van hem, die Jeruzalem belegerde, was Saladin; hij was Sultan van Egypte.

Hij gaf eene beschamende les aan de Christenen.

De Mohammedaan had Jeruzalem met een ontzaglijk leger ingesloten. Hij eischte de stad op en beloofde, dat alle inwoners, ook de Christenen, vrij

de poorten mochten uitgaan en elders een verblijf zoeken.

Men lachte aanvankelijk om zijn eisch en verdedigde Jeruzalems muren nog moediger dan voorheen.

En toen Saladin toch overwon, liet hij, tegen betaling van eenige goudstukken, als losgeld, de Christenen vrij uitgaan.

Aan de spits van zijn leger trok hij Jeruzalem in en vernietigde de kruisbanieren en beelden, doch zijn zwaard droop niet van het bloed der onschuldigen, toen hij de goden dankte, dat de Mohammedanen weer heerschers waren in Jeruzalem.

NIET ÉÉN STEEN
OP DEN ANDEREN GELATEN

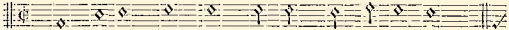
DOOR

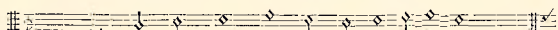
J. Verhagen Jr.

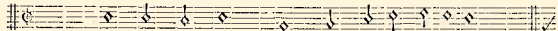
MIDDELHARNIS.
FLAKKEESCHE BOEKHANDEL.

PSALM 76 : 1

G
 trouwe God! de heidnen zijn gekomen

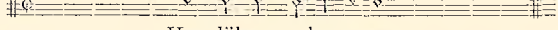

 Zij hebben stout uw erfland ingenomen:

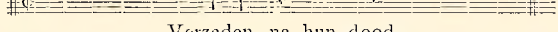

 Jeruzalem, de tempel, uw altaren,

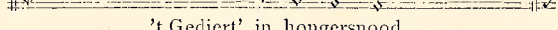

 'tLigt al verwoest door die geweldnaren

 Uw knechten zijn geveld ,

 Door hun verwoed geweld.

 Hun lijken, onbegraven,

 Verzaden, na hun dood,

 't Gediert' in hongersnood,

 En gier en kraai en raven.

„Waarlijk, zeg Ik u, dat
niet een steen op den anderen
zal worden gelaten.”

DOO had Jezus eenmaal gesproken tot zijne discipelen, die Hem op de groote en fraaie gebouwen, op de kostbare granietblokken en versieringen van Jeruzalem wezen.

En deze profetie werd vervuld.

De Israëlieten werden door de Romeinen geregeerd. Zij waren geen vrij, onafhankelijk volk meer.

Voor de Heiland geboren werd, moesten Maria en Jozef op bevel van Keizer Augustus naar Bethlehem reizen, en toen de Joodsche raad besloten had, Hem te dooden, moest eerst de Romeinsche landvoogd zijne toestemming geven, voor men het vonnis voltrokken mocht.

En de Romeinen deden nog meer, om te toonen, dat zij overwinnaars waren en de Israëlieten niets meer te zeggen hadden in hun eigen land; ja, dat zelf de tempel het eigendom van den overwinnaar was.

De Romeinen behandelden de Israëlieten als slaven.

Een landvoogd, Gessius Florus genaamd, roofde uit de schatkist des tempels zeventien talenten zilver.

Dat was ondragelijk voor de Joden.

Zoo iets konden zij niet dulden.

Daarbij werden zij aangemoedigd door eenige mannen, die zich *zeloten*, ijveraars voor de wet, noemden en een onverzoenlijken haat hadden tegen alles, wat Romeinsch was.

De landvoogd werd beschimpt en bespot, en met een leger naar Jeruzalem komende, werd hij verslagen.

Toen werd de opstand algemeen. Wie slechts verdacht werd van verstandhouding met de Romeinen, werd gedood of moest zich redden door de vlucht. Nauwelijks vernam de Romeinsche keizer den opstand in Jeruzalem, of hij zond een leger van 60.000 soldaten onder bevel van den dappereu veldheer Vespasianus naar Juda, om het oproer te dempen en de Joden tot onderwerping te dwingen.

Tweemaal stond het leger van Vespasianus tegenover het Joodsche; tweemaal werd er door beide partijen dapper gevochten. Doch beide malen werden de Israëlieten geslagen. Meer dan 60.000 mannen vonden den dood en 12000 werden gevangen genomen. Vespasianus trok steeds voorwaarts en de Israëlieten vluchtten naar Jeruzalem. Weldra stond de Romeinsche veldheer voor de stad en eischte haar op. Maar men belachte hem, want men dacht, dat de stad onoverwinbaar was. Nu wilde Vespasianus de stad insluiten en belegeren. Nauwelijks was hij met dit werk begonnen, of hij werd tot Keizer uitgeroepen, moest naar Rome terug en droeg de belegering aan zijn zoon Titus op, die een even bekwaam veldheer was, als hij.

Spoedig sloot Titus de stad zoo nauw in, dat alle

verkeer afgesneden werd en men zelfs geene levensmiddelen meer bekomen kon.

Nog bespotten men de Romeinen en rekende op de sterkte van muren en torens.

Was Jeruzalem dan zoo sterk, dat het schier onneembaar was?

Ja! Ik zal u vertellen, hoe Jeruzalem gebouwd was.

De stad was gebouwd op twee heuvelen, Sion en Akra, die zuid- en noordwaarts van elkander lagen, terwijl het dal mede bebouwd was. Sion heette de boven-, Akra de benedenstad. Aan de westzijde dezer heuvelen was het dal Kedron, dat naar den Olijfberg leidde. Op een derden heuvel, Moria, ten oosten van Akra, stond de tempel, die niet alleen het kerkgebouw, maar ook eene lange reeks van hoven, voorhoven, bijgebouwen en zuilengangen bevatte en vroeger door een kasteel ten noordwesten, Antonia geheeten, bestreken werd. Nog op een vierden heuvel ten noorden van Sion en Akra was de stad uitgelegd, en dit laatste gedeelte, Bezetha, heette de nieuwe stad. — Behalve hier en daar door steile afgronden, waren de hoofddeelen van Jeruzalem door zwaar muurwerk omgeven.

Een muur omringde Sion, een Akra en Moria en een derde Bezetha. Aan en op deze muren waren hooge en sterke torens gebouwd, die meer den naam van onverwrikbare kasteelen dan dien van wachttorens verdienden. Zoo was de stad uitwendig versterkt en, wat bij vele oude steden inwendig ontbrak, om eene lange belegering door te staan, ontbrak hier *niet*. Vier

bronnen, — van Siloë, die van Gihm, de Slangenbron en de beek Kedron — voorzagen de stad van water. Men dacht dus: Jeruzalem is onverwinbaar.

Maar de Israëlieten zouden ondervinden, dat de wachters de stad vergeefs bewaken, als de Heere haar niet bewaart; de profetie des Heeren moest vervuld worden.

Het paaschfeest was op handen. Duizenden bij duizenden vreemdelingen waren te Jeruzalem gekomen, niet wetende, dat zij de stad niet levend verlaten zouden.

En die menigte was verdeeld in partijen.

Buiten de stad bouwde Titus aarden en steenen wallen en in de stad werd met alle hevigheid een burgeroorlog gevoerd, waarbij het bloed van broeders en lotgenooten bij stroomen vergoten werd. Hierdoor werd het gezamenlijk bestrijden der Romeinen onmogelijk; de beste krachten werden verlamd, flinke strijders gedood, en wat den toestand nog vreeselijker maakte, was, dat men het koren, hetwelk nog lang tegen hongersnood had kunnen behoeden, met baldadige of onvoorzichtige hand verbrandde.

Weldra deed zich de honger dan ook vreeselijk gevoelen; het onnatuurlijkste voedsel werd gegeten, allerlei walgelijke dieren, het leder der schilden, alles, wat slechts voeden kon, werd met gretigheid verslonden. Velen drongen des nachts, door de duisternis begunstigd, naar de ingesloten valleien, om, eenige handen vol kruiden op te zamelen; en hadden zij dit

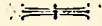
met levensgevaar bekomen voedsel in de stad gebracht, dan werd het hun dikwerf door anderen ontnomen, of zij werden met het zwaard omgebracht.

Eens liepen eenige soldaten voorbij een aanzienlijk huis, waaruit hun de lucht van gebraden vleesch tegenkwam. De krijgers bleven staan, trokken het zwaard en drongen de woning binnen. Daar zagen zij e'ne vrouw, die over een ziedenden pot gebogen stond. Uit dien pot steeg de heerlijke geur. Den inhoud daarvan moesten zij hebben. Reeds hieven zij de zwaarden op, om de vrouw te dooden, toen zij zeide: „Indien gij begeert, wat ik braad, neemt het dan.” Zij trad terug; de krijgers blikten in den pot, doch verlieten terstond verschrikt en huiverend de woning, want in den pot was een kinderlijkje; de moeder had haar zuigeling geslacht en gebraden, om haar honger te stillen.

De hongersnood steeg al hooger en hooger en werd nog vergroot door de pest. Honderden stierven dagelijks door deze vreeselijke ziekte. De lijken, die niet over de muren geworpen of begraven werden, verspreidden door de stad een akeligen stank en deze was oorzaak, dat de pest hoe langer hoe meer offers eischte.

Titus sluit de stad steeds nauwer in. Telkens biedt hij genade aan, naar Jeruzalems inwoners zeggen: „Dat doet hij, omdat Jeruzalem onneembaar is en hij ons vreest,” en wijzen hoonend zijn aanbod af. „Hij wil de stad en den tempel sparen,” zoo be-

zweert hij het hardnekkige volk, doch ook zijne eeden worden bespot.

Nu zal hij trachten, door wreedheid te dwingen.

Duizenden kruishouten laat hij vervaardigen, en aan die kruisen gevangen genomen Israëlieten nagelen.

Het gekerm en de jammerkreten dezer ongelukkigen worden alom in de stad vernomen en de krijgers op de muren zien hunne vrienden, hun e broeders aan vloekhouten hangen.

Dat gezicht schijnt Jeruzalems verdedigers met moed te bezielen, want zij dreigen, het vergoten bloed van bloedverwanten en vrienden te wreken.

Jeruzalem is niet te overwinnen zeggen zij, de Romeinen moeten met schande teruggeslagen worden.

Nu is het geduld van Titus ten einde.

Hij geeft bevel, de muren te bestormen.

Dit geschiedt.

Sion en Bezetha zijn weldra in zijne macht, doch dit kost bloed.

Straat voorstraat moet door de Romeinen worden ingenomen. Met het zwaard in de vuist alles nedervellende, wat zij ontmoeten, zoowel mannen als vrouwen, zoowel grijsaards als kinderen, trekken zij voorwaarts, steeds over lijken tredende. Ieder huis, dat zij voorbijtrekken, wordt geplunderd en daarna in brand gestoken.

Weldra staat Titus voor den tempelberg.

In den tempel hebben honderden vrouwen en kinderen eene toevlucht gezocht. Zij gelooven, dat de tempel niet bestormd noch ingenomen kan worden.

Titus' soldaten dringen steeds vooruit, roovende en moordende en ... Jeruzalem is in des vijands macht.

Titus heeft de stipste bevelen gegeven, om den tempel te sparen.

Tot elken prijs wil hij dien behouden.

In den hemel is het anders beschikt.

Geen steen mag op den anderen gelaten worden.

Terwijl rondom den tempel door Joden en Romeinen met leeuwenmoed wordt gestreden, werpt een Romeensch soldaat eene brandende fakkel naar binnen, en weldra verkondigen dikke rookwolken, dat de tempel brandt. Terstond geeft Titus bevel, om den brand te blusschen. Het is te vergeefs. Na korten tijd zijn tempel en stad in een puinhoop herschapeu; geen steen is op den anderen gelaten. Als Titus het verwoeste Jeruzalem overziet, kan hij zijne tranen niet weerhouden. Meer dan elfhonderdduizend Joden verloren in dezen oorlog het leven, terwijl niet minder dan zeven en negentig duizend werden gevangen genomen, om als slaven te worden verkocht.

Voor de Christenen, die te Jeruzalem woonden, had God gezorgd.

Aan de overzijde der Jordaan lag een klein Heidensch stadje, Pella genaamd. Daarheen begaven zich op Gods bevel de Jeruzalemsche Christenen en vonden er gedurende den oorlog eene veilige schuilplaats, waar zij hunnen Heiland konden dienen en danken.

Dat zij uit dit stadje, dat in het gebied van Agrippa

lag en waarin toch voor hunne komst niets dan Heidenen woonden, niet werden verdreven maar er in eere gehouden, was waarschijnlijk een gevolg van den indruk, dien Paulus op Agrippa's hart gemaakt had — Handel. 26: 28 v.v.

Doch wat ook de reden zij, God beveiligde zijnen en toonde, dat die Hem liefhebben, door Hem worden bewaard.

Jeruzalem werd één puinhoop.

Zij, die geroepen hadden: „Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!” werden verstrooid over de gansche aarde.

Nu leven de Israëlieten zonder tempel, priester of koning. Zij zien met verlangen uit naar de komst van den Messias, die hen tot een vrij en onafhankelijk volk zal maken.

Zien wij niet minachtend neer op de Israëlieten.

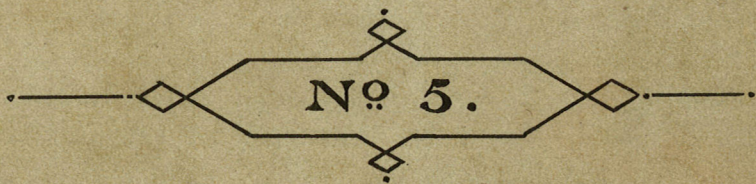
Hebben wij hen lief, bidden wij voor dat oude volk.

Uit dat volk toch is de zaligheid, en wij kunnen onzen Bijbel niet ter hand nemen, zonder onwillekeurig aan dat volk te denken.

Jezus was immers ook een Israëliet.

Wij weten, dat de Messias, de Heiland, gekomen is, dat, zooals Hij voorspelde, Jeruzalem verwoest is, doch gelooven ook, dat zijne profetie zal vervuld worden (Lucas 21: 24.); „Jeruzalem zal van de Heidenen vertreden worden, totdat de tijden der Heidenen zullen vervuld zijn.”

No. 5.